

Ze sbírek muzea: Vochle

Dnes představovaný předmět ze sbírek Muzea Říčany nejenže nosí podivný název, ale podivně i vypadá. Nejedná se ovšem o žádný z mučících nástrojů, jejichž používáním byl místní říčanský soud v dávné době proslulý, i když by se jím jistě doznání leckterého vyšetřovaného dalo docílit.

Máme zde co do činění s tzv. vochlí, což býval nástroj používaný ke zpracování lnu. Skládal se z dřevěné podsady a na ní připevněného seskupení ocelových hrotů. Lněná či konopná (obecně rostlinná) vlákna se skrze hroty opakovaně protahovala, čímž se čistila, rozdrásala (rozštěpila na více vláken) a vyrovnala.

Pro pročešání na vochli se ale surový len nejprve musel připravit. Musel se usušit (ideálně v tzv. pazdernách), za pomoci trdlice nalámat a vytřít (zbavit pazdeří). Smyslem vochlování pak byla příprava vláken pro vlastní předení. Vochle bývaly různých tvarů a zdobení a byly uzpůsobeny tak, aby se daly vložit do vochlovačky (stolice, na které vochlující osoba seděla). V Muzeu Říčany máme vochlí hned několik, rovněž by neměl být problém najít tyto nástroje například ve skanzenech v Přerově nad Labem nebo Kouřimi.

Nástroj vešel i do lidových příměrů. Pokud někdo o druhém řekl, že mluví „*jakoby měl v krku vochli a na jazyku vřed*“, pak dotyčný měl potíže s mluvením. Nástrojem plnicím podobnou funkci u vlny bývaly tzv. krample, tedy jakési ruční kartáče. Na rozdíl od vochlí se krample používají dvě proti sobě.

Martin Hůrka

Říčanský Kurýr 2014/10